

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
політичних інститутів та процесів
Протокол № 1 від «27» серпня 2018 р.

м. Івано-Франківськ – 2018

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Політологія
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Метою викладання навчальної дисципліни „Політологія” є надання студентам на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти необхідних для професійної діяльності знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців-педагогів, вчителів історії та суспільствознавчих предметів у навчальних закладах середньої освіти, що мають політично-моральну громадянську позицію та розвинене політичного мислення.</p> <p>Завдання: вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних 4 компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі. Одним з головних завдань курсу є формування у студентської молоді політичної свідомості і політичної культури, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації та прагнення до самореалізації.</p>
Компетентності

<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>Здатність впроваджувати інноваційні технології в публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.</p>
Програмні результати навчання
Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна	Базові знання політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології. Вміти аналізувати досягнення у сфері політології, знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів здобувача, працювати з різними джерелами. Структура політичної науки. Місце політології в системі соціальних і гуманітарних наук. Методи і функції політології.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

2.	Тема 2. Політична влада: природа, ресурси, легітимність	<p>Мати базові знання щодо ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів. Об'єктивна необхідність, види і форми влади. Джерела влади. Специфіка політичної влади. Функції політичної влади. Типи панування і типи політичної могутності. Ефективність політичної влади і фактори, що неї визначають. Легітимність влади. Шляхи легітимізації влади.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Політична система: поняття, структура, типологія	<p>Вміти використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для інтерпретації та змістовного аналізу політичної системи, її структури та функцій. Політична система і її завдання в суспільстві. Структура політичної системи і взаємозв'язок її елементів. Типологія політичних систем. Політичні системи і політичні режими. Тоталітарні й авторитарні політичні системи. Їх спільні риси і характерні особливості. Посттоталітарні політичні системи. Реформаторські можливості авторитаризму. Ліберальна політична система і її особливості. Демократична політична система. Демократія як форма політичної самоорганізації суспільства. Ціннісні обґрунтування демократії. Система розподілу влади, стримування і противаг. Економічні і соціальні передумови демократії. Розмаїтість моделей сучасної демократії. Особливості переходу до демократії в посттоталітарних країнах.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4.	Тема 4. Держава як основний інститут політичної системи	<p>Виявляти знання і розуміння основних теорій держави, як форми організації суспільства, сукупності взаємопов'язаних установ і організацій, які здійснюють управління суспільством від імені народу. Держава як основний інститут реалізації влади. Основні теорії походження держави й історичних типів держав. Основні ознаки держави: територіальний імператив, суверенітет, монополія на легітимне насильство, абстрактність, загальність права і закону. Функції держави. Структура державного механізму. Форми правління і форми державного устрою. Співвідношення гілок влади в парламентській і президентській республіках. Правова держава, її основні інститути, принципи і цінності. Соціальна держава. Держава і громадянське суспільство.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Політичні партії і партійні системи	<p>Розуміти загальне призначення політичних партій через визначення їхніх функцій як основних напрямів впливу партій на політичну систему і суспільство загалом. Політичні партії. Історичні форми партійних організацій. Функції політичних партій. Політичні партії як невід'ємна складова частина механізму сучасної демократії. Класифікація політичних партій. Кадрові і масові політичні партії. Виборчі системи. Особливості функціонування політичних партій у політичній системі конкретної країни. Громадсько-політичні об'єднання і рухи в політичній системі. Партійні системи. Однопартійна, двопартійна, багатопартійна</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

		системи. Особливості і тенденції розвитку партійних систем у сучасному світі.	
6.	Тема 6. Політичні режими	Вивчити та знати особливості політичних режимів. Питання для обговорення: поняття та основні критерії виділення політичного режиму в окремий тип; типологія політичних режимів; характерні ознаки авторитарного політичного режиму та види авторитарних держав; тоталітаризм, його форми та основні ознаки; демократичний політичний режим, його ознаки, принципи, типи та етапи.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
7.	Тема 7. Політичні еліти і лідерство	Знати тенденції трансформацій політичних еліт під час переходу від одного типу політичного режиму до іншого. Визначати складові іміджу політичного лідера та вміти визначати основні методи його формування. Основні положення теорії еліт як напрямку політичної думки. Типологія політичних еліт. Завдання політичної еліти в суспільстві. Політичне лідерство. Основні теорії лідерства. Об'єктивні і суб'єктивні характеристики лідерства. Функції політичного лідерства в суспільстві. Специфіка політичного лідерства в конкретних політичних системах.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
8.	Тема 8. Світовий політичний процес	Розуміти сутність світового політичного процесу, системи міжнародних відносин. Знати процеси сучасної геополітики. Розуміти місце України в сучасному геополітичному просторі. Міжнародні відносини і міжнародна політика у політичному житті суспільства. Сутність поняття, становлення і розвиток міжнародного права. Україна в міжнародних відносинах. Предмет і об'єкт геополітики. Основні підходи до геополітичного структурування світу. Глобальні проблеми	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

		сучасності та шляхи їх вирішення.	
--	--	-----------------------------------	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	40
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за індивідуальне завдання	Екзамен	Разом
40	5	5	50	100
<ul style="list-style-type: none"> Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. 				

- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,4, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 40 балів.
- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.
- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 40 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за індивідуальне завдання (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

- Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 3 основні запитання та 2 додаткові (по 10 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література:	
<p>1. Політологія як наука і навчальна дисципліна</p> <p>1. Колбеч Г.К. Політика: Основні концепції в суспільних науках / Пер. з англ. О. Дем'янчука. К., 2004.</p> <p>2. Парсонс Вейн. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики: Пер. з англ. К., 2006.</p> <p>3. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. К., 2000.</p> <p>4. Головатий М.Ф. Політична психологія: Навч. посібн. К., 2001.</p> <p>5. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби. Навч. посібник. К., 2008.</p> <p>6. Політологія: підручник / О.В. Бабкіна (ред.), В.П. Горбатенко (ред.). 3-тє вид., перероб., доп. К.: Академія, 2008. 567 с.</p> <p>7. Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П. Горбатенко; За ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д.Бабкіна, В.П. Горбатенка. 2-ге вид., доп. І перероб. К., 2004.</p> <p>8. Аляєв Г. Є. Політологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: АСМІ, 2007.</p> <p>9. Видрін Д. Політика: історія, технологія, екзистенція. К. : Либідь, 2001.</p>	

10. Перегуда Є. В. Політологія: навчальний посібник / Є. В. Перегуда, В. Ф. Панібудьласка, В. Л. Семко, Н. І. Рижко, С. Д. Місержи, В. Л. Стеценко, В. Л. Згурська, В. П. Третяк. К : КНУБА, 2011.

2. Політична влада: природа, ресурси, легітимність

11. Політологія. Збірник вправ і завдань для самостійної роботи. Глосарій: Методичний посібник до підручника "Політологія" / За ред. А. Колодій. К., 2003.
12. Політологія у запитаннях і відповідях: Навч. Посіб. / І.Г.Оніщенко, Д.Т.Дзюбко, І.І.Дуднікова та ін; За заг. ред. К.М.Левківського. К., 2003
13. Практикум з політології / За ред Ф.М.Кирилюка. К., 2003.
14. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. 2-ге вид. К., 2006.
15. Ярош Б.О., Ярош О.Б. Загальна теорія політики. – Луцьк, 2005.
16. Муляр В. І. Політологія [Текст] : навч.-метод. посіб. / Муляр В. І., Загурська-Антонюк В. Ф., Панасюк Н. В.; [за заг. ред. В. І. Муляра]; Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир: Волинь, 2015. 154 с.
17. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник. К.: Либідь, 2002.
18. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика / В. П. Горбатенко. К., 2006.
19. Даль Р. Поліархія. Участь у політичному житті та опозиція / Р. Даль. Х., 2002.
20. Кухта Б. Політична влада та її рішення. Л., 2006.

3. Політична система: поняття, структура, типологія

21. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку : навч. посібник / за ред. Ф. М. Рудича. К., 2002.
22. Баранівський В. Ф. Політологія [Текст] : підручник / В. Ф. Баранівський ; Нац. акад. упр. Київ: НАУ, 2016. 235с.
23. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія: підручник для студ. вищ. закладів освіти. 5-те вид., стер. Л. : Новий Світ-2000, 2008. 304 с.
24. Політологія: підручник / М.М. Вегеш (ред.). 3-те вид., перероб. і доповн. К.: Знання, 2008. 384 с.
25. Цюрупа М.В., Ясинська В.С. Основи сучасної політології: підручник. К.: Кондор, 2009. 354 с.
26. Політика, право і влада в контексті трансформаційних процесів в Україні / за ред. І. О. Кресіної. К., 2006.
27. Політологія. Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика // А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. 2-е вид., перероб. та доп. К.: Ельга, Ніка – Центр, 2003.
28. Прикладна політологія : підручник / за заг. ред. В. Ф. Цвиха. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011

4. Держава як основний інститут політичної системи

29. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О.В., Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В.]; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. Харків: ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. 179 с.
30. Політологія: підручник / [М. П. Требін та ін.]; за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 460 с.
31. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ За ред. Кременя В.Г., Горлача М.І. К.; Харків: Єдинорог, 2007. 640 с.

32. Конституційні аспекти розподілу повноважень у системі вищих органів державної влади України: аналіт. доп. / М. М. Розумний, І. А. Павленко, О. О. Даниляк, В. С. Каравасв. К.: НІСД, 2015.
33. Основи демократії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. А. Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. Львів: Астролябія, 2009.
34. Теорія парламентаризму: навчальний посібник / М. А. Бучин, У. В. Ільницька, Л. О. Кучма, Я. Б. Турчин. Львів: Вид-во НУ «ЛП», 2011.
35. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник. К.: Либідь, 2002.

5. Політичні партії і партійні системи

38. Горбатенко І. А. Політична наука і освіта в Україні та її вплив на розвиток суспільства і формування особистості // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. Одеса: ПП «Фенікс», 2005. Вип. 25.
39. Політологія. Навчально-методичний комплекс: Підручник. Київ: ЦНЛ, 2004.
40. Горбач, О. Н. Політологія [Текст] : навч. посіб. / Олександр Горбач, Руслан Демчишак ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". 3-тє вид., допов. та перероб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 259 с
41. Примуш М. В. Політичні партії: історія та теорія. К.: Професіонал, 2008. 416 с.
42. Романюк А. С. Партії та електоральна політика / А. Романюк, Ю. Шведа. Львів: ЦПД «Астролябія», 2005. 348 с.
43. Дюверже М. Политические партии. М., 2000.
44. Зущик Ю. Лобізм в Україні / Ю. Зущик. К., 2000.
45. Хімченко О. Г. Політичні партії і виборчий процес в умовах розбудови демократичного суспільства: навч. посіб. / О. Г. Хімченко. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2006. 208 с.
46. Партійна система України після парламентських виборів. 2012: аналіт. доп./ за заг. ред. О. А. Фісуна; Регіон. філіал НІСД у м. Харкові. Х.: Золоті сторінки, 2012. 47.
47. Шведа Ю. Теорія політичних партій та партійних систем / Ю. Шведа. Л., 2004.

6. Політичні режими

48. Андрущенко В.П. Історія соціальної філософії: (Західноєвропейський контекст): підручник для студ. вищ. навч. закл. К.: Тандем, 2000.
49. Бебик В.М. Політологія для політика і громадянина: монографія. К.: МАУП, 2004. 421с.
50. Дашутін Г. Ідеал політичний // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. К.: Парламентське видавництво, 2011. 274 с.
51. Політологія. Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика. Підручник для вузів. Дopusнено Міністерством освіти / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. За науковою редакцією Антоніни Колодій. – 2-е видання, перероблене і доповнене. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 664 с.
52. Шипунов Г. Демократичний політичний режим: теоретико-методологічні підходи до визначення/ Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2014. Випуск 4. С. 111-118
53. Шипунов Г. Авторитарний політичний режим: теоретико-методологічні підходи до визначення/ Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2014. Випуск 5. С.329–338
54. Рудич Ф. Політичний режим і народовладдя: спроба політологічного аналізу/ Політичний менеджмент. 2010. №2. С. 2-16

55. Рябчук М. Специфічна сила «слабкої держави»: інституалізація авторитаризму у пострадянській Україні // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. 2013. Вип. 4. С. 105–126
56. Шаповаленко М. В. Хвилі авторитаризму/демократії в концепціях демократизації // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Питання політології. 2014. № 1132. Вип. 27. С. 30–35.
57. Арендт Х. Джерела тоталітаризму /Х.Арендт; пер.з англ. К.: Дух і літера, 2005. 584 с.
58. Авторитаризм і тоталітаризм. Уявна подібність та сутнісна різниця / М. Чабанна // Політичний менеджмент. 2003. № 2. С. 83-92
59. Данильян, О. Г.. Порівняльний аналіз демократії і тоталітаризму: соціально-філософський підхід. "Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 1(28), 2016, с.5–14. <https://doi.org/10.21564/2075-7190.28.63858>

7. Політичні еліти і лідерство

- 60.Кухта Б. П. Політичні еліти та лідерство / Б. П. Кухта, Н. Г. Теплоухова. Л., 2000.
- 61.Кулагін Ю.І., Полурез В. І. Політологія. Практикум: навч. посіб. / Ю. І. Кулагін, В. І. Полурез; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 231 с.
- 62.Горбатенко І. А. Політологія як соціокультурний феномен //Нова парадигма: Журн. наук. пр. Вип. 47. К., 2005.
- 63.Габріелян О. Політична наука в Україні: стан і перспективи // Політична думка. 2001. № 4.
- 65.Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ 2000», 2015. 492 с.
- 66.Перегида Є. В. Політологія: навч. посіб. / Є. В. Перегида, В. Ф. Панібудьласка, В. Л. Семко, Н. І. Рижко, С. Д. Місержи, В. Л. Стеценко, В. Л. Згурська, В. П. Третяк. К : КНУБА, 2011. 216 с.
67. Політологія : навч. посіб. / Ю. Макар, О. Докаш, Т. Лаврук. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. 596 с.
- 68.Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. К. НІСД, 2011.
- 69.Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки. Монографія / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. К: НІСД, 2010.

8. Світовий політичний процес

- 70.Дахно І.І. Тимофієва С.М. Країни світу: Енциклопедичний довідник. К., 2007
- 71.Мальцева, О. В. Політологія [Текст]: навч. посіб. / О. В. Мальцева, Г. М. Марінова ; Держ. ВНЗ "Приазов. держ. техн. ун-т". - Маріуполь : ПДТУ, 2015. 159 с.
- 72.Політологія: навч.посіб. для студ. вищ. навч.закл. / В. І. Штанько, Н. В. Чорна, Т. Г. Авксентьева, Л. А. Тіхонова. – 2-ге 8 вид.,переробл.та допов. К: Інкос; Центр учбової літератури, 2011. 287с.
73. Гелей С. Д. Політологія [Текст] : навчальний посібн. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. - 9-те вид., переробл. і доп. - Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 370 с
- 74.Політична наука: слов.: категорії, поняття і терміни / За ред. Б. Кухти. Львів, 2003.
- 75.Юрій М. Ф. Політологія / М. Ф. Юрій // Навч. посібник. К.: Кондор, 2003.340с.
76. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища : аналіт. доп. / Б. О. Парохонський, Г. М. Яворська. К.: НІСД, 2015 р.
- 77.Європейський проект та Україна : монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парохонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. К: НІСД, 2012.

78. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища: аналіт. доп. / Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська. К.: НІСД, 2015.
79. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень : монографія / А. Б. Качинський. К.: НІСД, 2013.
80. Україна і Росія: дев'ятий вал чи Китайська стіна / В. П. Горбулін, О. С. Власюк, С. В. Кононенко. К.: НІСД, 2015.
81. Українська держава та світове українство: актуальні питання, потенціал і перспективи взаємодії / Л. І. Мазука. К.: НІСД, 2013.

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра політичних інститутів та процесів</p> <p>м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 714 (вхід з вул. Чорновола) тел. (0342)59-61-46</p> <p>https://kpip.pnu.edu.ua</p> <p>Сторінка в соцмережах: https://www.facebook.com/pipkafedra</p>
Викладач	<p>Матвієнків Світлана Миколаївна кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних інститутів та процесів</p>
Контактна інформація викладача	<p> +380505833911</p> <p> svitlana.matviienkiv@pnu.edu.ua</p> <p> Персональна сторінка викладача на сайті кафедри</p>

Політика курсу	
Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» > Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». > Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». > Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. > Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. > Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/</p>

Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з
	викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</u>
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>«Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/</u>

Викладач

Матвієнків С.М.